

Eix l'educació a Barcelona

A Barcelona hi ha una forta tradició històrica d'innovació educativa amb l'escola moderna i els moviments de renovació pedagògica i un model d'escola bressol municipal construït durant anys amb molta dedicació i qualitat educativa. No obstant això, l'actual context convuls amb canvis legislatius recurrents i interferències constants, així com l'augment de desigualtats socials i de precarització i pobresa de moltes famílies arran de la crisi i les mesures d'austeritat, han reforçat les problemàtiques ja existents en relació amb l'educació: desigualtats educatives d'infants, joves i adults, segregació i altes taxes de fracàs i abandonament escolar que alteren el dret a una educació de qualitat reconegut en la Convenció sobre els Drets de l'Infant de Nacions Unides.

Alguns dels factors que determinen aquesta situació són, en primer lloc, les polítiques de retallades pressupostàries en educació, que afecten especialment la pública, i que ja partien d'uns pressupostos insuficients. En concret, això ha suposat l'eliminació de la partida per a escoles bressol municipals del Departament d'Ensenyament, la supressió d'escoles, els augments de la ràtio d'alumnes per aula, la reducció i precarització del professorat, la reducció de vetlladors per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, l'eliminació de subvencions per a activitats extraescolars a ajuntaments i AMPA, i programes educatius de fora l'escola (plans d'entorn, etc.).

En segon lloc, amb la LOMCE es pretenen sostreure els centres de les mans de la seva comunitat educativa, reduint les competències dels consells escolars.

En tercer lloc, es manté una dualització de les xarxes de centres educatius de titularitat pública i concertada amb un sotmetiment de l'educació a les demandes del mercat i a interessos privats i religiosos. I, finalment,

hi ha una tendència cap a la recentralització en matèria d'educació i una reducció de les competències locals que trenca el desenvolupament de les polítiques educatives vigents fins ara.

Així, la diagnosi pel que fa a l'educació a Barcelona es podria caracteritzar pel següent:

- a) Hi ha una manca d'oferta de places públiques a totes les etapes educatives, des de l'escola bressol fins a l'educació postobligatòria.
- b) En molts centres educatius hi ha una concentració d'un tipus d'alumnat que no reflecteix la composició social del barri on s'ubica (sigui en termes de classe social, d'origen migratori, etc.), creant una gran distorsió que dificulta tant la convivència com la qualitat i les oportunitats educatives.
- c) L'actual crisi econòmica i la disminució de recursos públics destinats a l'educació han agreujat la desigualtat en l'accés a l'educació i les famílies amb menys recursos tenen moltes més dificultats per accedir als menjadors escolars, als llibres de text i a les activitats extraescolars.
- d) La participació de les famílies i dels alumnes en la vida del centre i en els òrgans formals de participació ha estat escassament potenciada i ha disminuït en les darreres disposicions de competències del consells escolars.
- e) El Projecte Educatiu de Ciutat s'ha anat desdibuixant amb la disminució del nombre d'entitats participants i la pràctica desaparició dels espais de debat i reflexió entre els diferents agents educatius i socials i els diversos espais d'intervenció socioeducativa.

- f) Les entitats d'educació en el lleure són desconegudes i poc reconegudes com a agents educatius i com a membres de la xarxa educativa.

Principis

I. Concebem el dret a l'educació per a tothom i des d'una perspectiva integral.

El dret a l'educació ampliat inclou no únicament l'escolarització obligatòria, sinó que s'estén a les etapes anteriors amb l'educació per la igualtat d'oportunitats a la primera infància, i posteriors, amb la formació postobligatòria dels joves i al llarg de la vida, així com el lleure educatiu. Creiem en una educació laica i coeducativa que fomenta aprenentatges per a la vida i promou el desenvolupament dels infants i adults com a ciutadans actius.

II. L'equitat educativa ha de ser el principi fonamental que vertebrí la política educativa de l'Ajuntament vetllant pel dret a la igualtat d'oportunitats i a la no-discriminació i per tal que els condicionants socials dels infants (classe social, origen, gènere, discapacitats...) no repercuteixin en les seves oportunitats de desenvolupament i d'èxit educatiu.

L'educació ha d'esdevenir una eina efectiva en la compensació de les desigualtats i en la lluita contra l'exclusió social i, per això, tant l'Institut Municipal d'Educació (IMEB) com el Consorci d'Educació de Barcelona (integrat un 40% per l'Ajuntament i un 60% per la Generalitat) cal que posin en marxa mecanismes amb els recursos suficients per lluitar de manera eficaç contra les desigualtats que es donen en totes les fases del procés educatiu (accés a l'oferta educativa, condicions d'escolarització i resultats educatius), així com l'educació al llarg de la vida.

III. Apostem i defensem l'educació pública de qualitat en tots els seus nivells i etapes. Per això, defensem l'augment de places públiques a tots els nivells educatius,

l'eliminació dels concerts als centres privats que segreguen per sexes, el progressiu acostament de la proporció de centres públics a la ciutat a la del conjunt de Catalunya, així com la necessitat d'assegurar que els centres concertats compleixen amb tots els requisits com a serveis educatius d'interès públic.

IV. Volem lluitar de forma ferma contra la segregació escolar, en tant que distribució significativament desigual de l'alumnat entre els centres educatius de la ciutat, sigui pel seu estatus socioeconòmic pel país d'origen de les seves famílies o per les seves necessitats educatives específiques. Les conseqüències de la segregació escolar es deixen sentir de manera significativa en la manca d'igualtat d'oportunitats educatives, en el rendiment escolar del conjunt del sistema educatiu i en la mateixa cohesió social dels barris de la ciutat. Lluitar contra la segregació escolar ha de ser una de les polítiques prioritàries de l'acció educativa municipal.

V. Apostem per la participació activa de la comunitat educativa als centres i de la ciutadania i el teixit social a les xarxes i programes educatius de barri i de ciutat per afavorir l'educació dels 0 als 100 anys.

Propostes

A favor del dret a l'educació:

Barcelona amb el 0-3

- Augmentar cada any l'oferta de places d'escoles bressol de gestió pública per avançar progressivament cap a la universalització de la cobertura (actualment el 60%) de la demanda de les famílies;
- introduir mecanismes de preus públics variables de les quotes d'escola bressol per facilitar l'accés de les famílies amb menys renda familiar;
- mantenir la gestió directa per a totes les escoles bressol públiques;

- d) promoure la millora de la qualitat educativa a les escoles bressol reduint la ràtio d'infants per educador, ampliant les hores d'educadors de suport, recuperant la parella pedagògica i regulant i flexibilitzant el temps de funcionament diari dels centres i l'estada dels infants;
 - e) ampliar l'oferta de serveis educatius per als infants de 0 a 3 i les seves famílies obrint espais familiars amb professionals de l'educació a cada districte, ampliant el programa "Ja tenim un fill" i donant suport a grups de criança d'iniciativa comunitària, en especial en el marc de plans comunitaris als barris;
 - f) reforçar el suport institucional a les escoles bressol per fer possible el treball en xarxa amb aquelles entitats que tinguin relació amb la petita infància.
- c) coordinar l'oferta cultural de barris o districtes per vincular accions i desenvolupar projectes conjunts.

A favor de l'equitat educativa:
Lluitar contra la desigualtat en l'accés a serveis, materials o activitats als centres educatius causada per la pobresa infantil

L'educació més enllà de l'escola

- a) Garantir que tots els nens, nenes i joves de la ciutat tinguin accés a un lleure educatiu de qualitat mitjançant oferta assequible i beques, en especial, durant les vacances escolars;
- b) regular i desplegar de manera efectiva la legislació sobre el lleure;
- c) garantir condicions de treball de qualitat per als treballadors i treballadores d'educació en el lleure, tant pel que fa a la seva formació, com als sous i a l'estabilitat laboral.

L'educació al llarg de la vida

- a) Promoure les polítiques de formació mitjançant una oferta per a joves i adults de proximitat, a les biblioteques o centres cívics dels barris;
- b) promoure programes educatius de les entitats culturals de la ciutat i polítiques d'accés de la població a l'oferta cultural de la ciutat;

- a) Establir una política de beques menjador amb els recursos necessaris per assegurar que tots els infants i adolescents que ho necessitin tinguin garantit, en el marc dels centres educatius, el seu dret a una alimentació adequada;
- b) finançar els programes de socialització i reutilització de llibres i material escolar per fer que siguin efectivament gratuïts;
- c) garantir un mínim d'activitats educatives subvencionades fora de l'horari escolar (no obligatòries), ja siguin sortides i colònies escolars, així com ajudes per assegurar que les activitats extraescolars siguin assequibles per a tots els infants i adolescents.

Lluitar amb els recursos suficients per reduir de forma dràstica el fracàs i l'abandonament escolar

- a) Promoure programes de reforç per als alumnes amb més risc de fracàs escolar;
- b) incrementar els recursos per als programes existents contra l'absentisme i l'abandonament escolar (Pla Jove, Programa Èxit, etc.);
- c) reforçar les polítiques d'acompanyament a l'escolaritat per avançar cap a la millora de l'èxit escolar;
- d) enfortir els programes de segones oportunitats i els plans d'orientació i transició entre l'escola i la feina.

A favor de l'educació pública:

Construir centres públics als districtes amb menys oferta per avançar cap a la garantia de plaça pública de proximitat a tots els nivells educatius

- a) Construir centres públics als districtes amb menys oferta pública per avançar cap a la garantia de plaça pública de proximitat a les famílies que ho sol·liciten i a tots els nivells educatius (infantil, primària, secundària, batxillerat i formació professional) i, en especial, a 1r d'ESO;
- b) prioritzar l'ampliació i el manteniment de places educatives públiques en la programació educativa;
- c) reformar i fer el manteniment, ampliació i millora dels edificis, instal·lacions esportives i patis de les escoles públiques que ho requereixin;
- d) promoure projectes i xarxes educatives de districte i itineraris educatius continuats dels 0 als 18 anys a la xarxa pública, a partir de les experiències existents (Xarxa 0-18 d'Horta Guinardó o Nou Barris) i donant a conèixer els seus èxits i bones pràctiques;
- e) exigir un augment de les places públiques i de proximitat de PQPI i de CFGM i CFGS;
- f) destinar el sòl públic exclusivament a la construcció de centres públics.

Contra la segregació escolar:

Lluitar contra la segregació escolar garantint que la composició social dels centres educatius reflecteixi les característiques socioeconòmiques i demogràfiques dels barris on s'ubiquen

- a) Promoure i aplicar el principi d'escolarització equilibrada com a eix de tota la planificació educativa (reserva de places, gestió de la matrícula viva, ampliació de ràtios, etc.);
- b) crear oficines municipals d'escolarització (OME) a cada districte per assegurar l'escolarització equilibrada de l'alumnat a

tots els centres educatius finançats amb fons públics;

- c) promoure i potenciar polítiques compensatòries en aquells centres que concentren alumnat amb més dificultats (com el programa "Magnet, aliances per l'èxit educatiu");
- d) revisar el model de zonificació escolar per assegurar una escolarització equilibrada de l'alumnat a tots els centres de la ciutat.

A favor de la ciutat educadora, la participació i la democràcia:

Promoure la transformació de Barcelona com a ciutat educadora

- a) Dotar de valor educatiu a totes les actuacions municipals i destinar recursos per desenvolupar l'acció educativa transversal a l'Ajuntament i el treball en xarxa d'institucions i entitats ciutadanes;
- b) impulsar el Pla d'actuació del PECB per al període 2015-2019 amb la participació i la coordinació dels agents socioeducatius de la ciutat;
- c) desenvolupar plans educatius a tots els districtes i barris de la ciutat, entre d'altres, dotant de més recursos i capacitat transformadora els programes de camins escolars.

Promoure el teixit associatiu de la ciutat i la participació de la comunitat educativa

- a) Promoure la creació d'un consell de ciutadans a la ciutat i als districtes que vetllin pel respecte del dret fonamental a l'educació, i supervisin les despeses de les administracions en educació i els resultats de les diferents etapes educatives;
- b) reforçar el paper del Consell Escolar de Ciutat i dels de districtes;
- c) enfortir la representació municipal en els consells escolars dels centres educatius;

d) promoure la participació real dels infants i joves als centres educatius, així com en la vida política dels districtes i de la ciutat mitjançant l'organització d'audiències públiques de districte i de ciutat.

Democratitzar el funcionament del Consorci d'Educació de Barcelona i millorar el funcionament dels Consells Escolars Municipals

a) Obrir la composició del Consell de Direcció del CEB a la comunitat educativa;

b) regular i promoure els principis de bon govern al Consorci: transparència, rendició de comptes, informació, participació;

c) millorar el sistema de presa de decisions del Consell de Direcció;

d) regular i promoure que els Consells Escolars Municipals funcionin com a veritables òrgans de govern en relació amb la presa de decisions sobre els temes d'educació.